

ATATÜRK'ÜN ALMANYA'YA YAPTIĞI ZİYARETİN 80. YILDÖNÜMÜ MÜNASEBETİYLE ALMANYA'DA PARKHOTEL'DE AÇILAN ATATÜRK KÖŞESİ

ZEKİYE KOPAÇLI *

Türk-Alman ilişkilerinin tarihi oldukça eskiye dayanır. Yaklaşık sekiz yüzyıl öncesine uzanan ilişkilere rağmen bu iki ülke karşı saflarda hiç bir zaman savaşmamışlardır. XIX. yüzyıla gelinceye kadar iki ülke arasındaki münasebetlerin diplomasi alanında sürdüğü görülür.

Bu yüzyıldan itibaren siyasi ilişkiler yerini askeri, teknik ve kültürel işbirliğine bırakmış, pek çok Alman askeri uzman, bilim adamı ve teknisyenin Türkiye'ye gelmesi, Anadolu-Bağdat demiryolu hattının yapımı ve Konya Ovası'nı Sulama Kanalları Projelerinin Almanya tarafından üstlenilmesiyle, Türk-Alman ilişkileri yeni bir döneme girmiştir.

Tarih boyunca süregelen bu karşılıklı dostluğun devamı ve göstergesi olarak, II. Wilhelm'in üç kez İstanbul'u ziyaret ettiği görülür. İlk ziyaretini tahta geçtikten bir yıl sonra 29 Ekim 1889'da, ikincisini 5 Ekim 1898 tarihinde gerçekleştirmiştir. ¹

Bu ziyaretlerinde II. Abdülhamit tarafından büyük törenlerle karşılanmış, hatta Sultanahmed meydanında yaptırdığı ve Padişaha armağan ettiği Çeşme (Alman Çeşmesi) ile bu dostluk sağlamlaştırılmıştır.

I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı İmparatorluğu ve Almanya'nın aynı ittifak grubu içinde yer aldıkları görülür. Savaş sırasında birçok Türk cephesinde Alman Komutanlar görev yapmıştır. Savaşın sonlarına doğru, Kaiser II. Wilhelm, Sultan Mehmet Reşad'ın davetlisi olarak 15 Ekim 1917 tarihinde üçüncü kez İstanbul'a gelmiş ve dönüşünde Sultan Reşad'ı Alman cephelelerini ziyaret etmek üzere Berlin'e davet etmiştir. Fakat 73 yaşında olan Sultan Reşad rahatsızlığı nedeniyle yerine kendisini temsilen Veliâhd Meh-

* Atatürk Araştırma Merkezi, Kütüphaneci.

¹ Mustafa Kemal Atatürk in Bad Kreuznach, Gürsel Demirok, Mainz, 1997. (Broşür)

med Vahdeddin'i bir heyetle birlikte Almanya'ya göndermişti.

19-31 Aralık 1917 tarihlerinde Almanya'ya giden bu heyette orduyu temsilen Mustafa Kemal Paşa (Atatürk) da yer almıştır.

Mustafa Kemal Paşa, Çanakkale Savaşı sırasında "Anafartalar Kahramanı" ve "İstanbul'un Kurtarıcısı" olarak ün yapmıştır.²

I. Dünya Savaşı'nda gösterdiği üstün başarılarından dolayı Mustafa Kemal Paşa'ya 5 Eylül 1917'de Alman Hükümeti tarafından II. Rütbeden Demir Salıp Nişanı verilmiştir. Nitekim, Türk Heyeti 19 Aralık 1917'de Bad Kreuznach'a vardığında, Alman Subaylar Mustafa Kemal Paşa'ya büyük ilgi göstermişlerdir. Osmanlı delegasyonu Prens Waldemar ve generaller tarafından tren istasyonunda karşılanmıştır.³

Bundan 80 yıl önce General Mustafa Kemal Paşa, Veliht Vahdeddin'le Bad Kreuznach'taki Alman Ana Karargâhında, Kaiser Wilhelm II., (Alman Orduları Komutanı) Mareşal Von Hindenburg ve 7. Ordu Kurmay Başkanı Erich Ludendorff'la bir araya gelmişlerdir.⁴

Şimdiki adı Bad Kreuznach Parkhotel Kurhaus olan eski Alman Genel Karargâhı'nda Mustafa Kemal Atatürk ve Türk Heyeti iki gün ikâmet etmiştir.

İşte bu seyahatin 80. yıldönümü anısına Mainz Başkonsolosu Gürsel Demirok'un girişimi ve çabaları, Bad Kreuznach Büyükşehir Belediye Başkanı Rolf Ebbecke ve otel yönetiminin destekleriyle oluşturulan "Atatürk Haftası" etkinliklerinde "Atatürk Panosu" ve "Atatürk Konferans Salonu" 23 Nisan 1997 Çarşamba günü açılmıştır.⁵

"Atatürk Salonu" nun açılışında Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri Orgeneral İlhan Kılıç, Türkiye Bonn Büyükelçisi Volkan Vural, Rheinland-Pfalz Eyaleti İçişleri Bakanı Walter Zuber, Mainz Başkonsolosu

² Mehmet Önder, *Atatürk'ün Almanya Gezisi*, Kültür Bakanlığı, Ankara 1981, s. 9.

³ Mustafa Kemal Atatürk in Bad Kreuznach, Gürsel Demirok, Mainz 1997. (Broşür)

⁴ *Bad Kreuznacher Allgemeine Zeitung*, 24.4.1997, Mehmet Önder, *Atatürk'ün Almanya'ya Gezisi*, Kültür Bakanlığı, Ankara 1981.

⁵ *Milliyet - Sabah*, 24 Nisan 1997.

Gürsel Demirok, Frankfurt Başkonsolosu Şafak Göktürk, Bad Kreuznach Büyükşehir Belediye Başkanı Rolf Ebbeke ve çok sayıda Türk ve Alman davetli hazır bulunmuştur. ⁶

Açılan "Atatürk Konferans Salonu"nda Atatürk'ün hayatı ve inkılâplarına, Türk-Alman ilişkilerinin yakın dönem tarihçesine, Türk ve Alman Arşivlerinden ve T.C. Başbakanlık Atatürk Araştırma Merkezi'nden temin edilen belge ve fotoğraflarla yer verilmektedir.

Otelin giriş kapısına asılan granitten yapılmış 170X170 boyutlarındaki "Atatürk Panosu"nda ise; Atatürk'ün maskı ve Almanya'yı ziyaretiyle ilgili bilgiler yer almaktadır. ⁷

Bin beşyüz civarında izleyicinin katıldığı açılışta, Bonn Büyükelçimiz Volkan Vural, yaptığı konuşmasında "bu etkinliğin çok büyük bir önem taşıdığını, yaşamları sırasında efsanevi hale gelmiş birçok liderin bugün kendi ülkelerinde dahi hatırlanmadığını, Ulu Önder Atatürk'ün ölümünün üzerinden 60 yıla yakın bir zaman geçmesine rağmen Türk halkının gönlünde sevgi ve hayranlıkla yaşamakta olduğunu" belirtmiştir. ⁸

Belediye Başkanı Rolf Ebbeke ise konuşmasında "Bad Kreuznach kentinin Türk-Alman ilişkilerinde çok önemli bir yeri olduğunu, 1918 yılında Bad Kreuznach'da meydana gelen sel felâketinde Türkiye'den on bin marklık yardım gönderildiğini, bundan bir yıl sonra da İstanbul'daki yangın felâketi sırasında Bad Kreuznach Belediyesi'nin İstanbul'a iki bin mark yardım yolladığını" belirtmiştir. ⁹

"Atatürk Haftası" etkinlikleri çerçevesinde Parkhotel'de Türk modacılarının çalışmalarının sunulduğu bir defile, fotoğraf ve resim sergisi de düzenlenmiştir.

Ayrıca, Kültür Bakanlığı tarafından hazırlanan Atatürk Fotoğrafları ile Türk Halı ve Kilimleri Sergisi düzenlenmiştir. ¹⁰

6 Sabah - 24 Nisan 1997 , Milliyet - 25 Nisan 1997.

7 Hürriyet - 23 Nisan 1997 , Sabah - 24 Nisan 1997.

8 Avrupa Gazetesi - 24 Nisan 1997, Hürriyet - 24 Nisan 1997.

9 Sabah - 25 Nisan 1997, Bad Kreuznacher Allgemeine Zeitung - 24.4.1997.

10 Hürriyet - 23 Nisan 1997.

27 Nisan 1997 Pazar günü gerçekleştirilen "Atatürk Sempozyumu"na Sayın Dursun Atılğan, Prof. Dr. Ahmet Mumcu, Yazar Dr. Dietrich Gronau, Gazeteci-Yazar Dr. Yüksel Pazarkaya ve Almanya'nın Sesi Güney Doğu Avrupa Grup Müdürü Dietrich Schlegel konuşmacı olarak katılmışlardır.¹¹

"Atatürk Haftası" Tuncay Yılmaz ile Uwe Brandt'ın sunduğu klasik müzik konseriyle sona ermiştir.¹²

Atatürk Araştırma Merkezi'nin bilimsel katkılarıyla gerçekleştirilen bu ve benzer faaliyetler, Atatürk'ün ve Türkiye Cumhuriyeti'nin yurtdışında tanıtılmasında son derece yararlı olmaktadır. Başta Türkiye Cumhuriyeti'nin Mainz Başkonsolosu Gürsel Demirok'u ve emeği geçenleri kutlar, benzerlerinin de diğer ülkelerde yaygınlaştırılmasını dileriz.

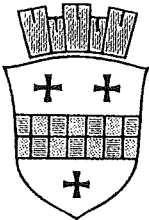
11 *Hürriyet* - 28 Nisan 1997, *Sabah* - 28 Nisan 1997.

12 *Hürriyet-Sabah*, 28 Nisan 1997.

A T A T Ü R K

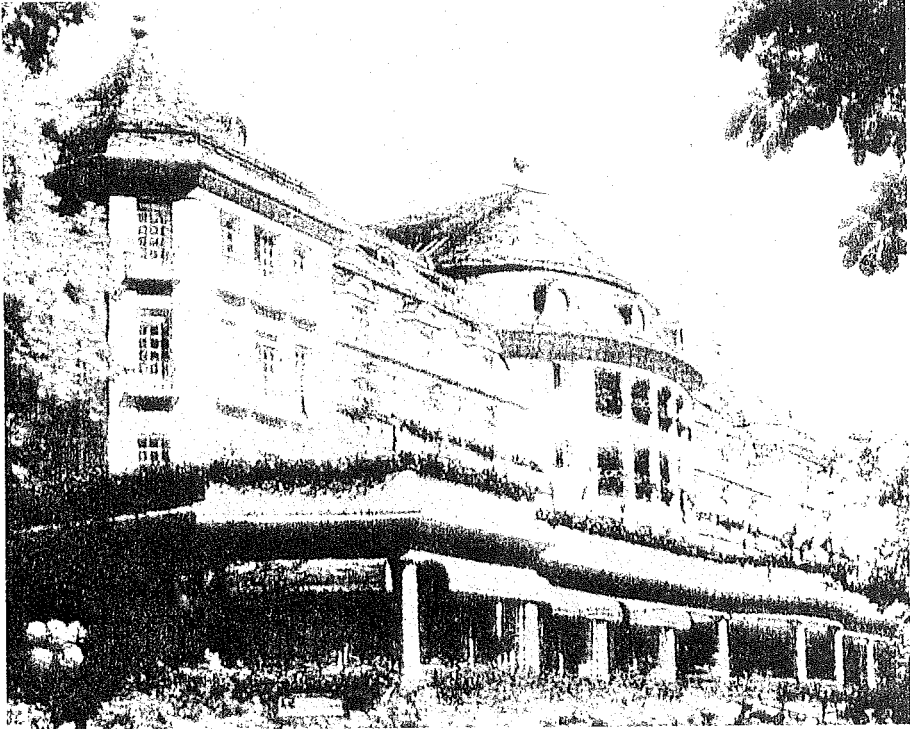

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK
IN BAD KREUZNACH

PARKHOTEL KURHAUS
BAD KREUZNACH

Parkhotel Kurhaus in Bad Kreuznach